

HESTEBØNNER OG DANSKPRODUCERET PROTEIN

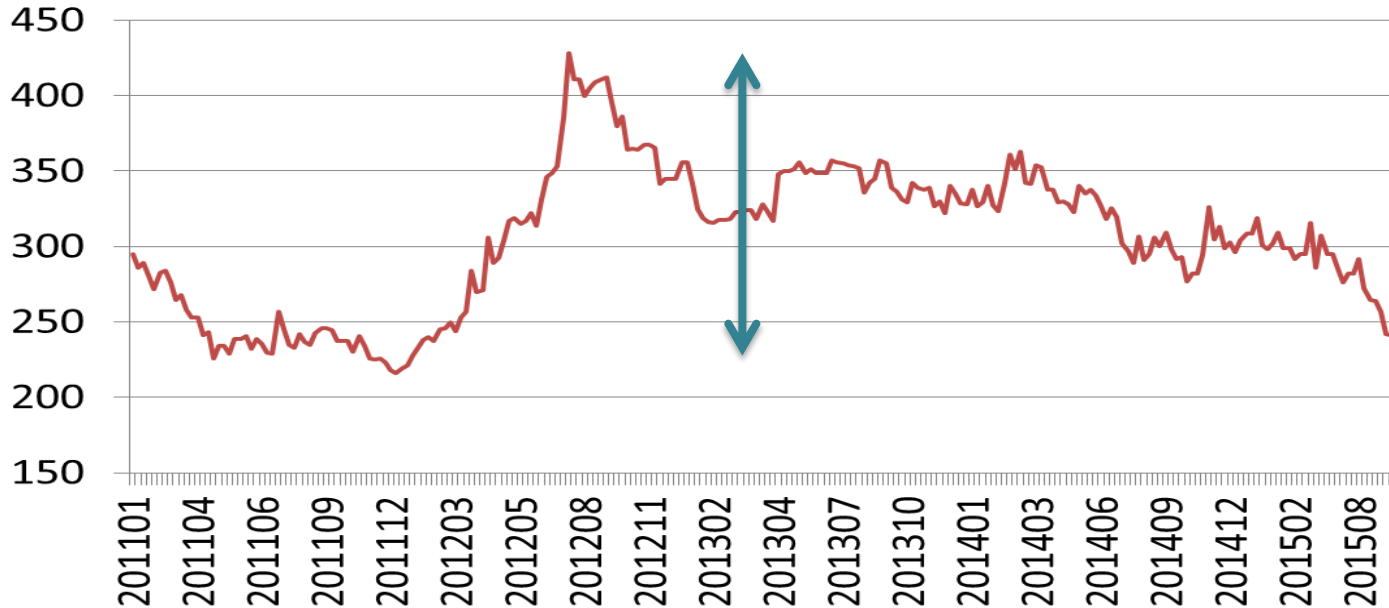
Chefforsker Else Vils, Afdeling for Innovation

Agrinord

23. November 2016

SVINGNINGER I SOJAPRIS DAGSPRISER, KR. PR 100 KG, 2011-2016

ARTSFORSØG MED BÆLGSAED 2010-12

GNS. AF 2 LANDSFORSØG PR. ÅR

	Pct. i tørstof råprotein	Udbytte kg råprot.	Udbytte hkg/ha
Markært, Alvesta	23,9	1.154	48,3
Markært, Gregor	25,4	1.110	43,7
Hestebønne, Fuego	27,8	1.562	56,2
Hestebønne, Taifun	28,5	1.522	53,4
Lupin, Iris	36,2	1.151	31,8
Lupin, Viol	33,9	980	28,9

EMNER

- Næringsindhold i hestebønner.
- Hvad siger fodringsforsøgene?
- Vejledende iblanding
- Hvad koster det at fodre med 100% dansk protein?
- Hvad byder fremtiden på ift. danske proteinkilder?

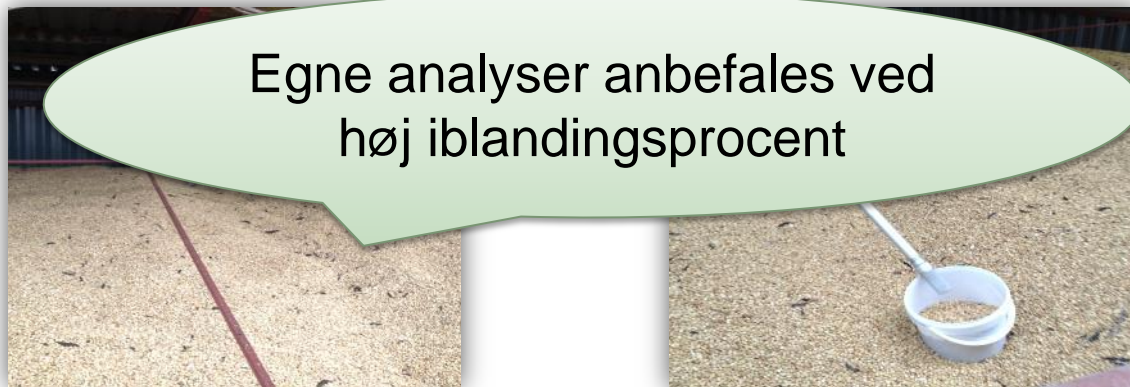
UDVALGTE NÆRINGSSTOFFER

	Hestebønner	Afskallet Sojaskrå	Hestebønne i pct. af afskallet sojaskrå
FEsv pr 100 kg	84	96	
Ford. pr FEsv:			
Råprotein	235	425	55
Lysin	15,3	26,6	58
Methionin	1,6	6,0	27
Fosfor*	2,4	4,1	59

*) Ved 200 pct. fytase

NÆRINGSINDHOLD, SORTEN FUEGO, STOR VARIATION MELLEM PARTIER

Forsøg	Smågrise-forsøget	Slagtesvin Parti nr. 1	Slagtesvin Parti nr. 2	Slagtesvin Parti nr. 3
Råprotein, pct.	25,2	23,7	22,4	24,5
FEsv pr 100 kg	95	89	75	73
Slagtesvin vil betale				
Kr. pr 100 kg	144	138	123	127

2015-priser

HESTEBØNNER FORTRÆNGER BÅDE KORN OG SOJA – MERE FRIT METHIONIN SKAL TILSÆTTES

Sammensæt-ning i pct.	Korn-soja	10% Heste-bønner	Forskel
Hestebønner			+10
Sojaskrå			-4
Byg			-20
Hvede			+14
Min-vit		3	

+ 10 % hestebønner
 ÷ 4 % soja
 ÷ 6 % korn

Eksempel på slagtesvineblanding
 Husk at blandingen skal altid optimeres

HVAD VIL SLAGTESVIN BETALE ?

10 % I FODEROPTIMERING

kr/hkg	Hvede	Sojaskrå	Hestebønner
2013	130	330	172
2015	120	280	141
2016	110	250	127

Ligevægtspriser i forskellige år

Med daværende analyseværdier

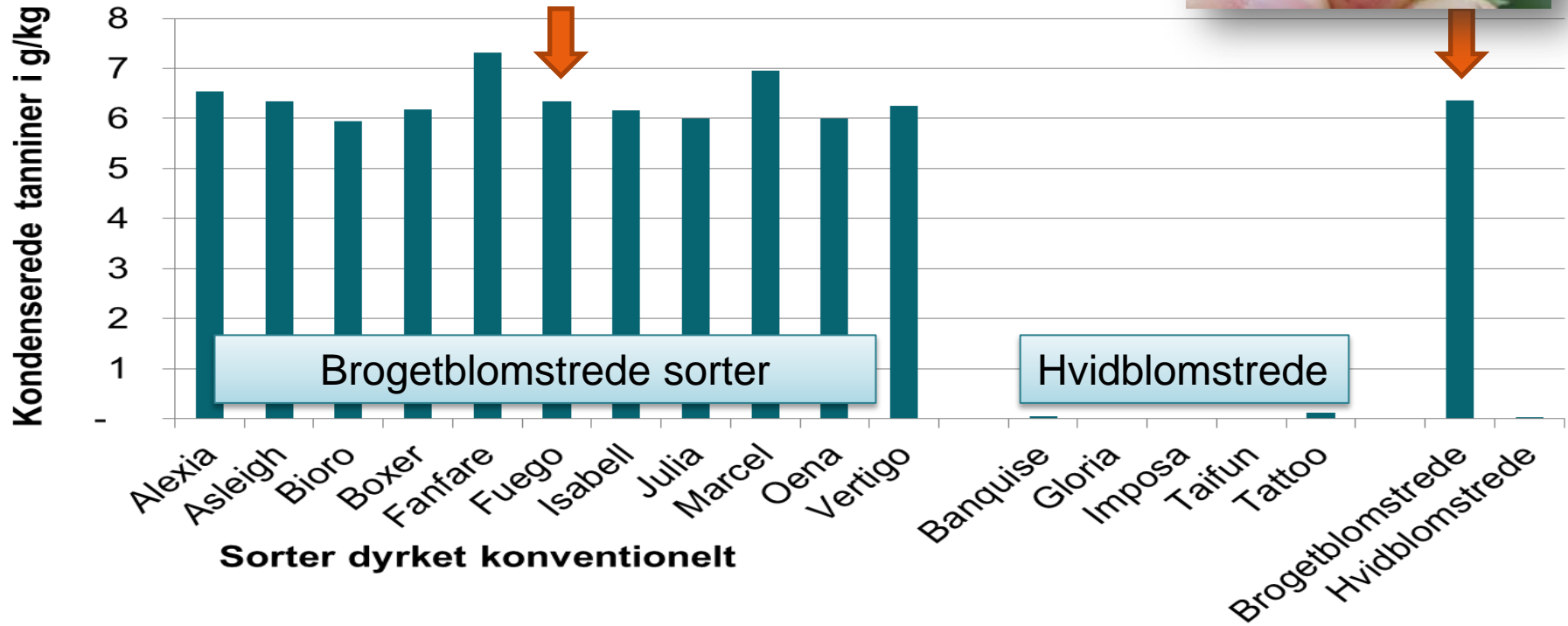

HESTEBØNNER – HVAD SIGER FODRINGSFORSØGENE ?

SORTER OG TANNIN-INDHOLD

Data fra Maria Neil og Emma Ivarsson, Sveriges Landbruksuniversitet

25 PCT. HESTEBØNNER TIL SMÅGRISE FORSKELLIGE SORTER - HØSTET 2012

9-30 kg 45 gentagelser	Kontrol	Columbo Hvid	Fuego Broget	Espresso Broget
Tilvækst g/dag	595 ^a	606 ^a	630 ^b	627 ^b
FEsv/dag	0,97 ^a	0,98 ^a	1,02 ^b	1,00 ^{ab}
FEsv/kg tilvækst	1,64 ^a	1,62 ^a	1,62 ^{ab}	1,59 ^b
Indeks pr stiplads DB ens pris/FEsv	100 ^a	103 ^{ab}	108 ^b	108 ^b
Diarré beh./gris, dage	2,64 ^a	2,18 ^{ab}	1,89 ^{ab}	1,39 ^b

Ingen effekt på dødelighed

VSP, 2014

Colombo er hvidblomstret
Fuego og Espresso er brogetblomstrede

21 PCT. HESTEBØNNER TIL SLAGTESVIN SORTEN FUEGO

35-110 kg 54 gentagelser	Kontrol	21% Fuego hestebønner af tørstof
Foderoptagelse, FEsv/dag	2,58 ^a	2,59 ^b
Dgl. tilvækst, g/dag	934	931
Foderforbrug, FEsv/kg tilvækst	2,76 ^a	2,78 ^b
Kød pct.	61,0	60,9
Indeks pr stiplads DB ens pris/FEsv*	100 ^a	96 ^b

*) Mindste sikre forskel er 3 indekspoint

VSP, 2015

Ingen effekt på behandlinger eller dødelighed

HESTEBØNNER TIL SØER

- Vejledende iblandingspct. er baseret på gamle forsøg
- Nyere svensk forsøg med 10 pct. hvidblomstrede hestebønner til søer
  - 20 søer pr gruppe, 2 kuld pr so (lille forsøg)
  - Ingen signifikante effekter
  - Konklusion: hvidblomstrede hestebønner kan anvendes til søer med op til 10 pct. af foder, men er altid "second best" (Kerstin Sigfridson, 2011)
- Vi mangler forsøg med brogetblomstrede hestebønner til søer

HESTEBØNNER KONKLUSION

- Erstatte både soja og korn
  - Værdien afhænger af prisen på korn og soja
  - Varierende næringsstofindhold i forskellige partier
  - Vejledende max. iblanding:
    - 20 % til svin i vækst
    - 0 % til søer
- Fuego (brogetblomstrede) ok

HVAD KOSTER DET AT FODRE MED 100 % DANSK PROTEIN?

100 % DANSKPRODUCERET PROTEIN TIL SVIN

Kunde-
krav

Bæredyg-
tighed

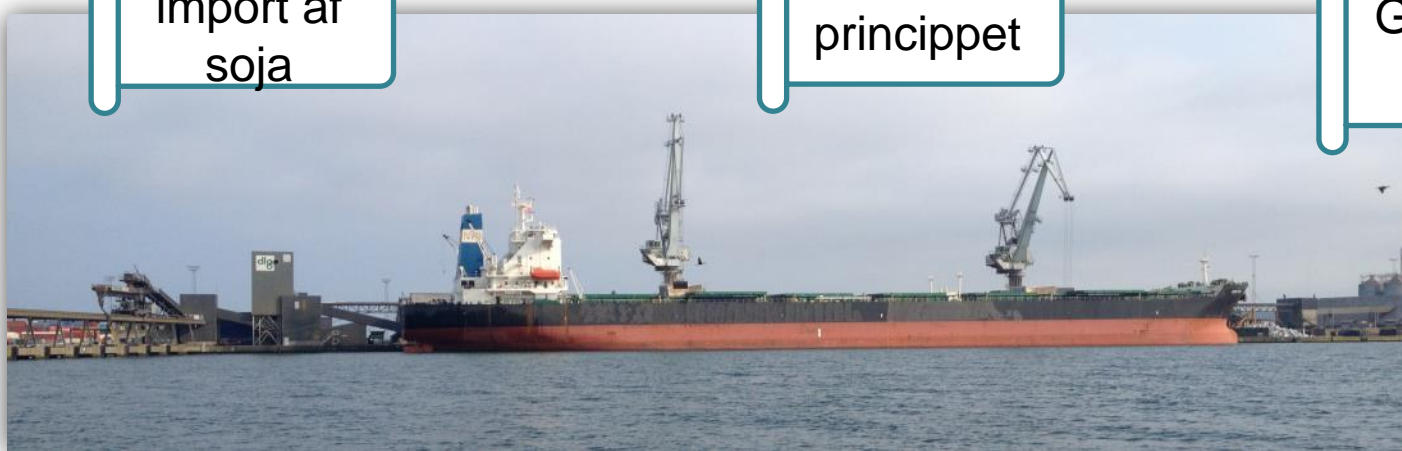
Carbon
Footprint

Non-GMO

Mindre
import af
soja

Nærheds-
princippet

Grønnere
grise

SLAGTESVIN, 35 % MEL+ 65 % PILLER - FORSØG

%	Kontrol	Forsøg
Afskallet sojaskrå	11,9	
Solsikkeskrå	6	
Rapskager, danske		12
Hestebønner (Fuego)		26,5
Korn	76,3	56,7
Min.-vit.-a.s.- klid/olie	5,8	4,8
Beregnet indhold		
FEsv pr. 100 kg	104	104

100 % DANSK PROTEIN TIL SLAGTESVIN

53 hold, 1.800 grise, 33-111 kg

Foreløbige resultater - uden korrektion for analyseret underindhold i foder

	Kontrol	Forsøg	
Daglig foderoptagelse, FEsv pr. gris pr. dag	2,95	2,97	
Daglig tilvækst, g	1.105 ^a	1.088 ^b	÷17
Foderudnyttelse, FEsv pr. kg tilvækst	2,67 ^a	2,73 ^b	0,06
Kødprocent	59,9 ^a	59,5 ^b	÷0,4
Indeks, PV pr. stiplads²⁾	100^a	89^b	÷11

a,b: Forskelligt bogstav angiver statistisk sikker forskel

2) Mindste sikre forskel i indeks er estimeret til 4,5

Ingen forskel i dødelighed eller sygdomsbehandlinger

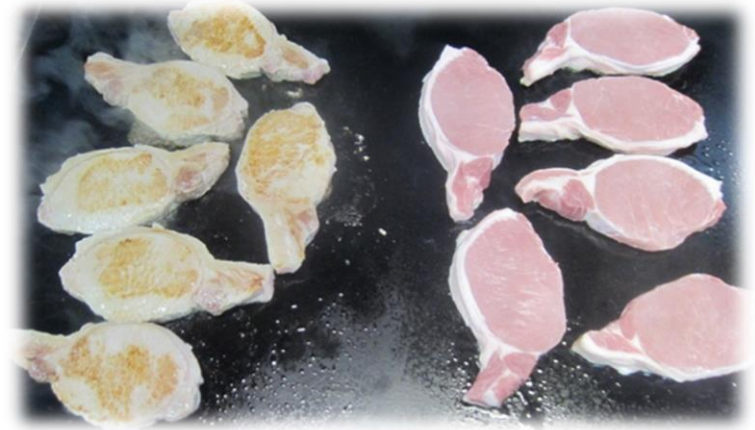
KØDKVALITET?

SENSORISK TEST UDFØRT PÅ TEKNOLOGISK
INSTITUT – 18 EGENSKABER
LUGT – SMAG - MØRHED

KØDKVALITET

– RESULTATER - OVERORDNET

- Lugt: ingen forskel
- Smag: ingen forskel
- Mørhed: bedre

KONKLUSION 100 % DANSK PROTEIN

- Slagtesvin kan præstere god produktivitet på 100 % dansk protein
- Men statistisk signifikant ringere produktivitet i forhold til soja- og solsikkekrå
- Kødkvalitet god, med lidt bedre mørhed

HVAD BRINGER FREMTIDEN ? GRØNNE, BLÅ OG BRUNE PROTEINER ?

GRØNT PROTEIN - LÅNT AF

Potentialet for anvendelse af bioraffineret grøn biomasse som foderprotein

Søren Krogh Jensen

Institut for
Husdyrvidenskab
AU-Foulum

Flowskema

Råmateriale

Skruepresse

Pulp

Fiber/uopløseligt protein
Kvægfoder

Juice

pH
udfældning
pH 4; 80 °C

Protein fraktion

Opløseligt protein/opløselige fibre
Proteinfoder - enmavede

Supernatant

Salte, sukkerstoffer
Ikke protein kvælstof

Special kemikalier, bioenergi, gødning

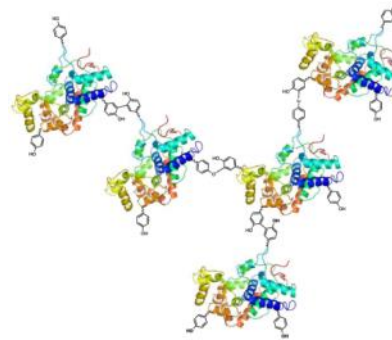
Aminosyresammensætning (g/100 gram protein) af udfældet grøn protein fra de undersøgte planter

	Soja protein	Hvid kløver	Rød kløver	Lucerne	Rajgræs	Behov Slagtesvin 30-100kg
Lysin	5.6-6.1	6.1	6.1	6.4	5.9	5.6
Methionin + Cystein	2.7	2.6	2.6	2.8	3.0	3.2
Threonin	3.7-3.8	5.2	5.0	4.9	5.2	3.7
Tryptofan	1.4-1.6	2.1	2.8	2.7	2.0	1.1

Jensen (2014)

Nuværende indsatsområder

- Optimering af udbytter
  - Ønske: høj renhed af protein fibre/lignin og kulhydrater
- Hæmning af proteaser, oxidaser
- Studier af protein-fiber/lignin interaktioner

Konklusion Græsprotein

- Bioraffinering af grøn biomasse repræsenterer et stort potentiale.
- Rummer også en række udfordringer
- "Levende protein"
- Gode fordøjeligheder af udfældet protein
- Acceptable udbytter kan opnås

BLÅT OG BRUNT PROTEIN LÅNT AF :

ALTERNATIVE PROTEINKILDER MUSLINGER, SØSTJERNER OG INSEKTER SOM FODER

JAN VÆRUM NØRGAARD
LEKTOR
INSTITUT FOR HUSDYRVIDENSKAB
AARHUS UNIVERSITET, FOULUM

MUSLINGER SOM FODER

› Høstet i marts 2013. Afskallet ved kogning. Tørret. Formalet.

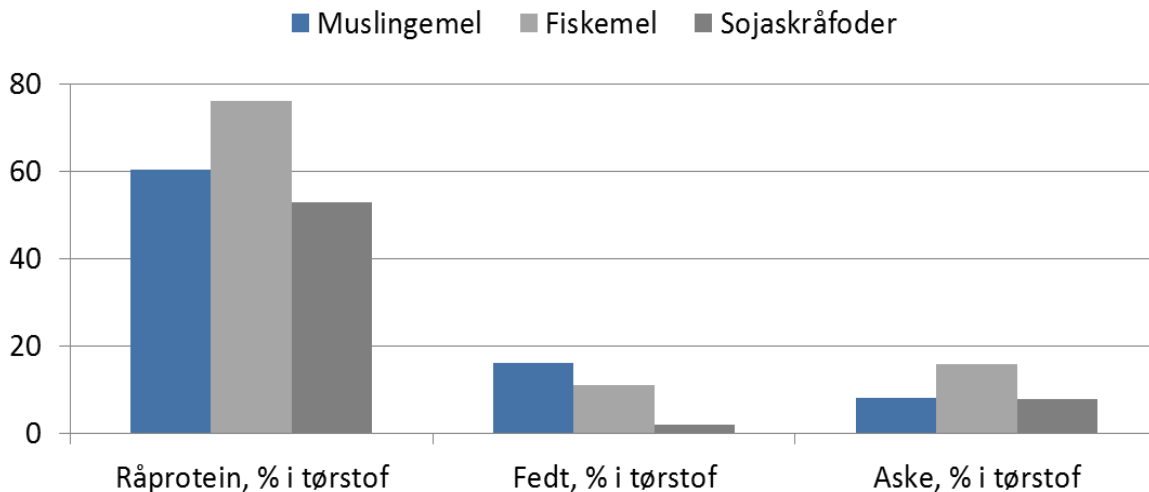

MUSLINGER SOM FODER

- › Muslinger: 60% råprotein, 16% fedt og 6% aske i tørstof
- › Fedtindholdet er interessant, men kan give problemer. Årstidsafhængig.

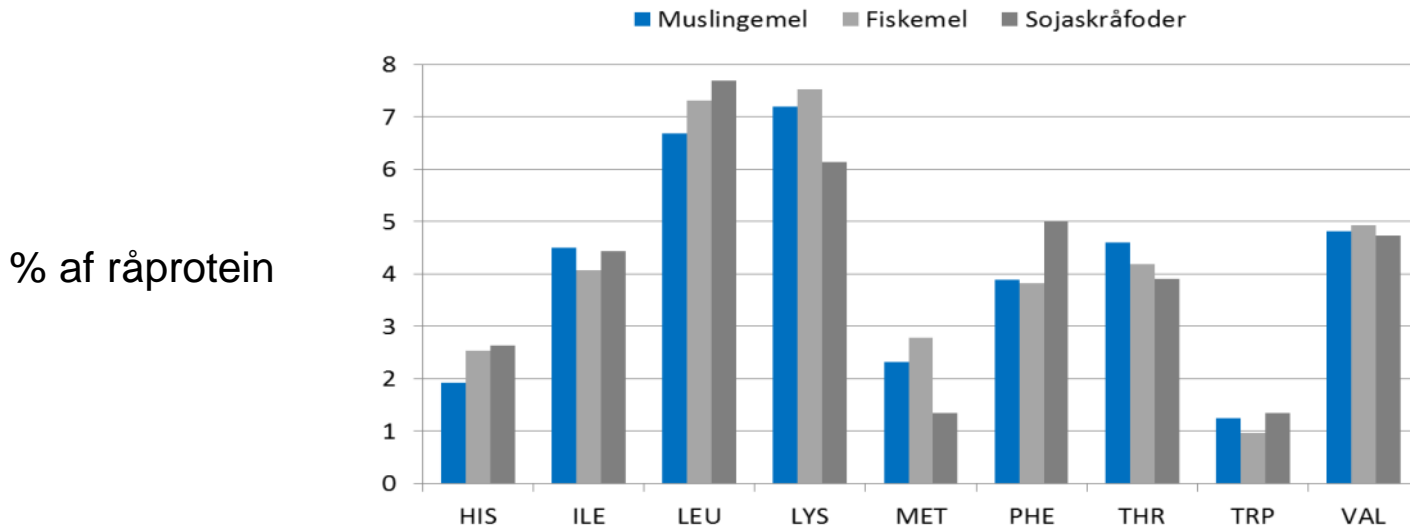

MUSLINGER SOM FODER

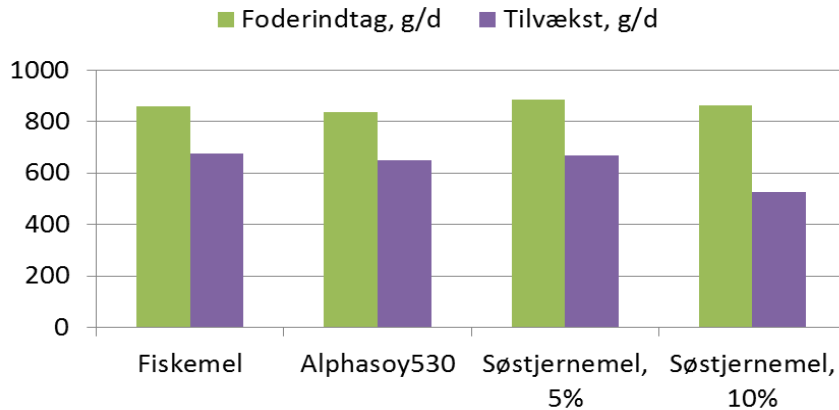
- › Stor andel af råprotein er aminosyrer
- › Aminosyreprofilen er tættere på fiskemel end sojaskrå

~ SØSTJERNEMEL SOM SVINEFODER

- › Ingen forskel i foderindtag
- › Tilvækst ved 5% søstjernemel = fiskemel
- › Tilvækst ved 10% søstjernemel gav lavest tilvækst

Statistik

Foderindtag: ingen forskel

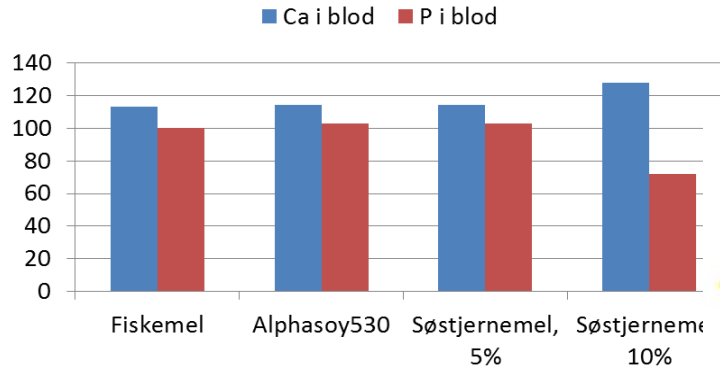
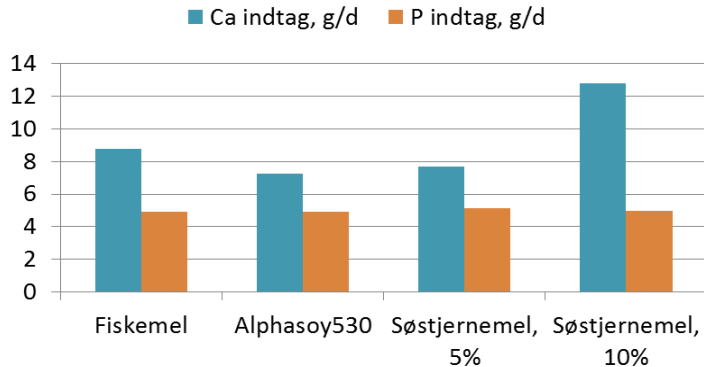
Tilvækst: forskel

Fodereffektivitet: forskel

SØSTJERNEMEL SOM SVINEFODER

- › 10% søstjernemel gav høj calcium i foder
- › Høj calcium gav lav fosfor absorption = mindre vækst
- › Konklusion: Calcium norm bestemmer max inklusion af søstjernemel
- › AgroKorn skal afprøve i besætning når EU er klar

INSEKTER

MUSLINGER, SØSTJERNER OG INSEKTER
JAN VÆRUM NØRGAARD

INSEKTER

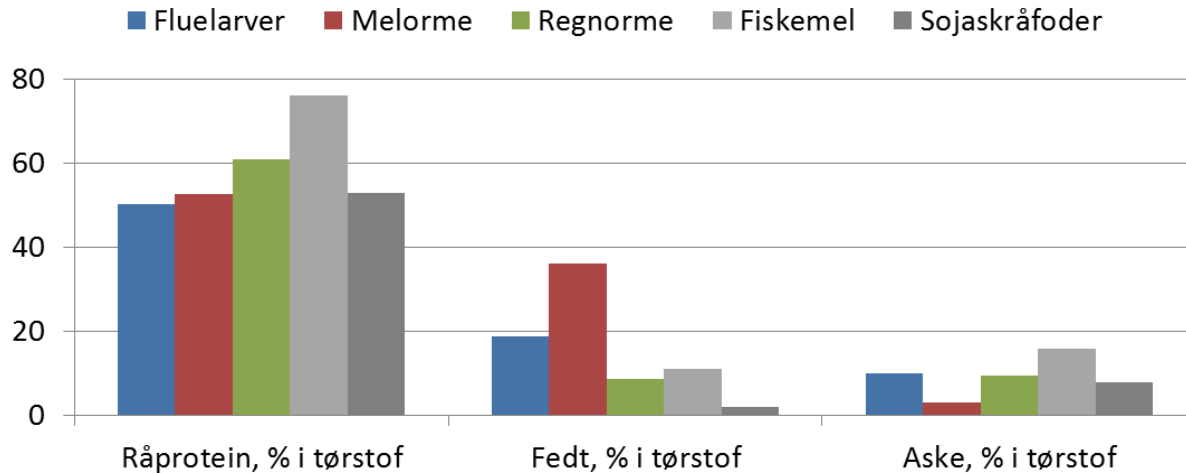
- › Insektproduktion i Danmark?
  - › - til menneskemad udenfor NOMA, næppe
  - › - til dyr, hvorfor ikke – det er os som bestemmer...

- › Industriel produktion i Nordamerika, Asien og Sydafrika. Hollænderne er i gang.

- › Fluelarver
- › Melorme
- › Regnorme

INSEKTER

› Næringsstofindhold viser potentiale som proteinkilde

ALTERNATIVE PROTEINKILDER

- › Muslinger, søstjerner og insekter: Næringsstofindhold viser stort potentiale
- › Øko fodermidler er oplagt fokus
- › Muslinger: reduktion af produktionsomkostningerne; våd musling til lagerfast vare; brug som virkemiddel er en joker
- › Søstjerner: Produktion i Nykøbing Mors på trapperne
- › Insekter: International kendt produktion; opskalering hvis dyrefoder; ‘affaldskværn’
- › EU lovgivning er en barriere:
  - › Muslinger: **OK**
  - › Søstjerner: halvt godkendt!
  - › Insekter: **Ikke tilladt**
- › PRIS?

Tak for opmærksomheden

????????????????

